EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.12.2019
COM(2019) 625 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění a dopadu ustanovení o nepovinném označování podle nařízení (ES) č. 1760/2000 ve znění nařízení (EU) č. 653/2014

1. ÚVOD

Podle článku 23a nařízení (ES) č. 1760/2000[1] předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu zabývající se prováděním a dopadem ustanovení o nepovinném označování hovězího masa, včetně možnosti jejich přezkumu.

Nařízení (ES) č. 1760/2000 bylo přijato v reakci na krizi v souvislosti s bovinní spongiformní encefalopatií (BSE), aby se zvýšila transparentnost a zvýšila důvěra spotřebitelů v hovězí maso.

Nařízení stanovilo přísná pravidla pro schvalování a používání nepovinných informací, která jsou odůvodněna vážnou ztrátou důvěry spotřebitelů a následnými závažnými narušeními trhu.

Nařízení (EU) č. 653/2014[2] změnilo nařízení (ES) č. 1760/2000 a významně zjednodušilo ustanovení o nepovinném označování hovězího masa, přičemž hlavním cílem bylo snížit administrativní zátěž pro hospodářské subjekty a příslušné orgány, jakož i snížit náklady hospodářských subjektů na poskytování těchto nepovinných informací.

Pozměněná pravidla již nestanoví požadavek na schvalování nepovinného označování hovězího masa. Tyto nepovinné informace musí být v souladu s horizontálními právními předpisy o označování, a zejména s nařízením (EU) č. 1169/2011[3] o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.

Cíli této zprávy podle článku 23a nařízení (ES) č. 1760/2000 je:

- posoudit provádění a dopad stávajících právních předpisů EU týkajících se nepovinného označování hovězího masa v dodavatelském řetězci, zejména s ohledem na stanoviska příslušných orgánů, producentů, zpracovatelů a spotřebitelů,

- prozkoumat možnost přezkumu ustanovení o nepovinném označování hovězího masa.

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 ze dne 17. července 2000 o systému identifikace a evidence skotu, o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 820/97, Úř. věst. L 204, 11.8.2000, s. 1.

[2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 653/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1760/2000, pokud jde o elektronickou identifikaci skotu a označování hovězího masa, Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 33.

[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004, Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18.

2. SOUVISLOSTI A PRÁVNÍ RÁMEC

Nařízení Rady (ES) č. 1760/2000 bylo přijato kvůli ztrátě důvěry spotřebitelů v souvislosti s BSE; nařízení zrušilo a nahradilo nařízení Rady (ES) č. 820/97[4], přijaté v reakci na vážné narušení trhu způsobené krizí spojenou s BSE. Nařízení (ES) č. 820/97 zavedlo zásadu individuální vysledovatelnosti zvířat a označování původu hovězího masa.

Nařízení (ES) č. 1760/2000 stanovilo tyto prvky:

1. zpřísnil se systém identifikace a evidence skotu, články 1 až 10;

2. byl zaveden systém povinného označování hovězího masa, v jehož rámci musí hospodářské subjekty, které uvádějí na trh hovězí maso, uvádět na štítku informace o původu, zejména místa, kde se zvířata, z nichž bylo hovězí maso získáno, narodila, byla vykrmena a poražena, články 11 až 15;

3. byl zaveden systém nepovinného označování, který hospodářským subjektům umožňuje poskytovat spotřebitelům doplňující informace, články 16 až 18.

Ustanovení uvedená v bodě 3 (systém nepovinného označování) byla v roce 2014 pozměněna nařízením (EU) č. 653/2014. Změna spočívala v podstatě ve zrušení povinnosti příslušných orgánů schvalovat nepovinné informace o označování a povinnosti kontroly hospodářských subjektů prováděné nezávislým subjektem uznaným příslušným orgánem.

Nepovinné označování hovězího masa se zpravidla vztahuje na plemeno a kategorii zvířat, region produkce, krmný a produkční systém.

Nařízení (EU) č. 653/2014 změnilo nařízení (ES) č. 1760/2000 takto:

- na základě nově zavedeného článku 15a musí být informace objektivní, ověřitelné příslušnými orgány a srozumitelné spotřebitelům,
- v článku 15a je navíc Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci, pokud jde o definice a požadavky vztahující se na pojmy nebo kategorie pojmů, které mohou být uváděny na štítcích baleného čerstvého a zmrazeného hovězího a telecího masa,

- pozměněný článek 22 stanoví mimo jiné, že pokud hospodářský subjekt nebo organizace označily hovězí maso, aniž by splnily své povinnosti stanovené pro povinné nebo nepovinné označování, členské státy, je-li to vhodné a v souladu se zásadou proporcionality, nařídí odstranění hovězího masa z trhu, pokud dotčené maso splňuje příslušné veterinární a hygienické předpisy, mohou členské státy povolit, aby bylo toto hovězí maso umístěno na trh poté, co bylo řádně označeno v souladu s požadavky Unie.

[4] Nařízení Rady (ES) č. 820/97 ze dne 21. dubna 1997 o systému identifikace a evidence skotu a o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa. Úř. věst. L 117, 7.5.1997, s. 1.

2.1 SYSTÉM NEPOVINNÉHO OZNAČOVÁNÍ PŘED VSTUPEM NAŘÍZENÍ (EU) Č. 653/2014 V PLATNOST

Před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost byla všeobecná pravidla pro schvalování a kontrolu nepovinných informací o hovězím mase stanovena v (nyní zrušených) článcích 16 a 17 nařízení (ES) č. 1760/2000.

Stručně:

- hospodářský subjekt měl zaslat zadávací podmínky ke schválení příslušnému orgánu členského státu, ve kterém probíhala produkce nebo prodej hovězího masa,
- zadávací podmínky uváděly údaje, které měly být uvedeny na štítku,
- hospodářský subjekt musel zřídit zvláštní kontrolní systém, který se použil ve všech fázích produkce, včetně kontrol, které měly být prováděny nezávislým subjektem uznaným příslušným orgánem a stanoveným hospodářským subjektem, tyto nezávislé subjekty musely splňovat kritéria stanovená evropskou normou EN/45100,
- hospodářské subjekty používající systém označování musely nést náklady spojené s kontrolami nezávislého subjektu,
- příslušný orgán musel prošetřit zadávací podmínky a opatření přijatá k zajištění pravdivosti údajů na štítku,
- pokud produkce a/nebo prodej hovězího masa probíhala ve dvou a více členských státech, příslušné orgány dotčených členských států musely prošetřit a schválit zadávací podmínky týkající se činností probíhajících na jejich území,
- všechny zadávací podmínky, které členský stát schválil, se musely prostřednictvím Výboru pro společnou organizaci zemědělských trhů sdělit ostatním členským státům,
- v případě, že k produkci hovězího masa došlo ve třetí zemi, bylo hospodářským subjektům povoleno poskytovat nepovinné údaje o označování hovězího masa v souladu s nařízením (ES) č. 1760/2000 poté, co dotčená třetí země předem oznámila Komisi tyto údaje:
    - příslušný orgán určený k udělení schválení,
    - postupy a kritéria, které příslušné orgány dodržovaly při přezkoumávání zadávacích podmínek,
    - seznam hospodářských subjektů a organizací, které mohly schválené zadávací podmínky používat,

- Komise musela posoudit oznámení obdržená od třetích zemí, aby vyhodnotila, zda postupy a kritéria používané ve třetí zemi odpovídají standardům stanoveným v nařízení (ES) č. 1760/2000,

- oznámení obdržená třetími zeměmi musela být předána členským státům.

2.2 NEPOVINNÉ OZNAČOVÁNÍ PO VSTUPU NAŘÍZENÍ (EU) Č. 653/2014 V PLATNOST

Článek 15a nařízení (EU) č. 653/2014 stanoví:

„Jiné informace o potravinách než ty, které jsou uvedeny v článcích 13, 14 a 15 a které hospodářské subjekty či organizace uvádějící hovězí maso na trh uvádějí dobrovolně na štítcích, musí být objektivní, ověřitelné příslušnými orgány a srozumitelné spotřebitelům.

Tyto informace musí být v souladu s horizontálními právními předpisy o označování, a především s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011...“

Tímto ustanovením byla v rámci horizontálního nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům[3] pravidla týkající se nepovinného označování hovězího masa harmonizována s pravidly týkajícím se jiných druhů masa a potravin obecně; hospodářské subjekty nyní mohou poskytovat nepovinné informace na štítkách na vlastní odpovědnost, aniž by musely být nejdříve schváleny příslušnými orgány a zkontrolovány třetí stranou.

Obecná pravidla pro poskytování nepovinných informací o potravinách stanoví kapitola V nařízení (EU) č. 1169/2011. Zejména čl. 36 odst. 2 nařízení stanoví, že pro informace poskytované dobrovolně platí tyto požadavky:

a) nesmějí uvádět spotřebitele v omyl, jak stanoví článek 7 nařízení (*„uvádění nezavádějících informací“*), zejména:

- pokud jde o charakteristiky potraviny a zvláště o její povahu, totožnost, vlastnosti, složení, množství, trvanlivost, zemi původu nebo místo provenience, způsob výroby nebo získání,

- připisováním účinků nebo vlastností, které dotčená potravina nemá,

- vyvoláváním dojmu, že dotčená potravina má zvláštní charakteristiky, pokud všechny podobné potraviny mají ve skutečnosti stejné charakteristiky, zejména výslovným zdůrazňováním přítomnosti nebo nepřítomnosti určitých složek nebo živin,

- vyvoláváním dojmu na základě vzhledu, popisu nebo vyobrazení, že je přítomna určitá potravina nebo složka, ačkoli ve skutečnosti byla určitá přirozeně se vyskytující součást nebo běžně používaná složka v této potravině nahrazena odlišnou součástí nebo složkou,

b) nesmějí být nejednoznačné ani matoucí pro spotřebitele a

c) musí být tam, kde je to vhodné, podloženy příslušnými vědeckými údaji.

Odkaz na článek 7 nařízení (EU) č. 1169/2011 je obzvláště důležitý. Jelikož uvádí, že poskytnuté informace nesmějí být zavádějící, mimo jiné pokud jde o charakteristiky potravin, místo provenience a způsob výroby nebo získání, vztahuje se *de facto* na všechny informace, které byly dříve poskytovány v rámci nepovinného označování podle nařízení (ES) č. 1760/2000. V tomto smyslu se odkazem na článek 7 zaručuje uvádění nezavádějících informací.

3. METODIKA

Tato zpráva vychází z těchto informací:

- analýzy předchozích zpráv a hodnocení provedených v případě nepovinného označování hovězího masa,
- konzultace s členskými státy prostřednictvím zvláštního dotazníku a dvoustranných kontaktů,
- konzultace se zúčastněnými stranami prostřednictvím zvláštního dotazníku a dvoustranných kontaktů.

3.1 PŘEDCHOZÍ ZPRÁVY A HODNOCENÍ

K vyhodnocení provádění systému nepovinného označování hovězího masa byly použity výsledky těchto studií a zpráv:

a) zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o provádění hlavy II nařízení (ES) č. 1760/2000[5];

b) stanovisko skupiny nezávislých zúčastněných stran na vysoké úrovni pro oblast administrativní zátěže k tématu zemědělství[6];

c) hodnotící studie vypracovaná pro Komisi „Hodnocení pravidel EU pro označování hovězího masa“[7].

3.2 KONZULTACE S ČLENSKÝMI STÁTY

[5] KOM(2004)316 v konečném znění.

[6] Stanovisko skupiny na vysoké úrovni k prioritní oblasti zemědělství / zemědělských dotací ze dne 5. března 2009, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/action-programme-for-reducing-administrative-burdens-in-the-eu-final-report_dec2012_en.pdf .

[7] https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/evaluation/market-and-income-reports/2015/eu-beef-labelling-rules/fullrep_en.pdf.

Za účelem začlenění, aktualizace a doplnění analýzy provedené v rámci předchozích hodnocení byly informace shromážděny prostřednictvím zvláštních dotazníků určených příslušným orgánům všech 28 členských států.

Dotazník byl předložen na zasedání Výboru pro společnou organizaci zemědělských trhů dne 19. července 2018 a byl rozeslán členským státům.

Cílem dotazníku bylo shromáždit od příslušných orgánů odpovědných za provádění systému informace, stanoviska a posudky.

Členské státy byly zejména vyzvány, aby:

- uvedly, zda si po vstupu nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost vedou vnitrostátní systém pro oznámení a kontroly nepovinného označování hovězího masa,
- poskytly odhad tržního podílu hovězího masa s nepovinným označením před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost a po něm,
- uvedly, jaké byly hlavní informační prvky poskytované v rámci systému nepovinného označování,
- uvedly počet provedených kontrol a míru nesouladu před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost (2013–2014) a po něm (od roku 2015),
- uvedly druhy nesouladu zjištěné ve vztahu k nepovinnému označování hovězího masa,
- uvedly obtíže při provádění nepovinného označování hovězího masa po vstupu nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost,
- posoudily hlavní účinky (pozitivní nebo negativní) zjednodušení zavedeného nařízením (EU) č. 653/2014,
- posoudily (na stupnici od 1 do 5) systém nepovinného označování hovězího masa před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost a po něm v souvislosti s těmito aspekty: účinnost systému, spolehlivost systému, složitost pro příslušné orgány, složitost pro producenty, administrativní zátěž příslušných orgánů při provádění a provozu systému, administrativní náklady pro producenty, schopnost správně informovat spotřebitele.

Z 28 členských států odpovědělo podrobně na dotazník 12 z nich (BE, DK, DE, ES, FR, IT, AT, PT, SI, FI, SE, UK). 5 členských států odpovědělo, že nepovinné označování hovězího masa před rokem 2014 nepoužívaly (BG, HR, LV, LT, PL).

11 členských států neodpovědělo vůbec nebo zaslalo jen částečně vyplněný dotazník (CZ, EE, IE, EL, CY, LU, HU, MT, NL, RO, SK).

Na zasedání Výboru pro společnou organizaci zemědělských trhů dne 8. listopadu 2018 proběhla diskuse s členskými státy o hlavních výsledcích dotazníku.

3.3 KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

Podobně jako v případě konzultací s členskými státy byl dotazník určený zúčastněným stranám zaměřen na shromažďování informací, stanovisek a posudků v souvislosti s těmito aspekty:

- zda byla předchozí pravidla týkající se nepovinného označování hovězího masa (tj. schválení ze strany členských států, kontroly třetí stranou, oznámení atd.) v minulosti považována za užitečná pro udržení trhu po krizi spojené s BSE a pro správné informování spotřebitelů,

- zda ve vztahu k nepovinným informacím pro spotřebitele existují pádné důvody pro rozlišování hovězího masa a jiných druhů masa a potravin,

- jak byla vnímána předchozí pravidla týkající se nepovinného označování hovězího masa a jaké hlavní (pozitivní či negativní) účinky mají nová pravidla zavedená nařízením (EU) č. 653/2014,

- zda byli spotřebitelé obeznámeni s odlišnými pravidly, která se před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost uplatňovala na nepovinné označování hovězího masa a jiných potravin,

- jakékoli obtíže, s nimiž se zúčastněné strany setkaly (v příslušné etapě uvádění na trh), aby se přizpůsobily novým pravidlům zavedeným nařízením (EU) č. 653/2014, a zda nová pravidla pro nepovinné označování hovězího masa měla (pozitivní nebo negativní) dopad na marketingové strategie zúčastněných stran,

- posoudily (na stupnici od 1 do 5) systém nepovinného označování hovězího masa před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost a po něm v souvislosti s těmito aspekty: účinnost systému, spolehlivost systému, složitost pro příslušné orgány, složitost pro producenty, administrativní zátěž příslušných orgánů při provádění a provozu systému, administrativní náklady pro producenty, schopnost správně informovat spotřebitele.

Do konce listopadu 2018 bylo obdrženo sedm odpovědí od těchto sdružení: European Livestock and meat trade unions (UECBV), Federación Empresarial de Carnes e Industrias Cárnicas (FECIC), British Meat Processor Association (BMPA), CULTURE VIANDE, EUROCOMMERCE (3 odpovědi zaslané od různých přidružených organizací).

4. ANALÝZA A VÝSLEDKY KONZULTACE

4.1 ANALÝZA PŘEDCHOZÍCH ZPRÁV A HODNOCENÍ

První posouzení pravidel týkajících se nepovinného označování hovězího masa provedla v roce 2004 Evropská komise ve „Zprávě o provádění hlavy II nařízení (ES) č. 1760/2000“.

V této zprávě Komise konstatuje toto:

- systém nepovinného označování využívaly zejména hospodářské subjekty v rámci obchodních vztahů,

- ke sdělování specifických informací o výrobku sloužily smluvní dohody mezi obchodními partnery,

- úlohu systémů nepovinného označování vnímaly příslušné orgány odlišně, což vedlo ke stanovení různých kritérií pro schvalování zadávacích podmínek,

- kvůli těmto různým přístupům docházelo ke vzájemnému uznávání schválených zadávacích podmínek jen zřídka, což mohlo narušit obchod v rámci EU i hospodářskou soutěž mezi hospodářskými subjekty, které při schvalování zadávacích podmínek nepodléhaly stejným omezením.

Druhé posouzení provedla skupina nezávislých zúčastněných stran na vysoké úrovni pro oblast administrativní zátěže (dále jen „skupina na vysoké úrovni“), která byla zřízena v roce 2007, aby Komisi poskytovala poradenství při provádění akčního programu pro snižování administrativní zátěže v Evropské unii.

Skupina na vysoké úrovni ve svém stanovisku k oblasti zemědělství/zemědělských dotací ze dne 5. března 2009 určila jako zdroj administrativní zátěže pro hospodářské subjekty i správní orgány postup schvalování zadávacích podmínek nepovinného označování hovězího masa a kontrolní systém stanovený v nařízení (ES) č. 1760/2000.

Skupina na vysoké úrovni proto Komisi doporučila, aby odstranila požadavky na oznamování v případě uvádění dodatečných označení jiných než těch, která jsou pro hovězí maso povinná.

Podle zprávy skupiny na vysoké úrovni by to v případě identifikace skotu umožnilo snížit administrativní zátěž o 15 % (21 milionů EUR z celkové částky 139 milionů EUR na označování hovězího masa), aniž by byla ohrožena sledovatelnost zaručená prvky povinného označení.

Třetí podrobné hodnocení „Hodnocení pravidel EU pro označování hovězího masa“ bylo pro Komisi provedeno v roce 2014, tedy několik měsíců po přijetí nařízení (EU) č. 653/2014.

Pokud jde o systém nepovinného označování, patřilo mezi hlavní výsledky toto:

- objem hovězího masa, na který se vztahovaly systémy nepovinného označování, představoval v průměru 23 % veškerého hovězího masa prodávaného na vnitrostátních trzích šesti členských států, v nichž byla realizována případová studie (DE, FR, IT, ES, UK, IE),

- zúčastněné strany měly na důsledky provádění nařízení (EU) č. 653/2014, kterým se zjednodušují pravidla pro nepovinné označování, odlišné názory: některé strany zjednodušený postup ocenily, jiné v něm spatřovaly riziko zhoršení celého systému a ztráty důvěry spotřebitelů,

- spotřebitelé byli obecně schopni porozumět údajům poskytnutým v souladu s pravidly pro nepovinné označování. Někteří dotázaní spotřebitelé si však stěžovali, že na štítcích, které splňovaly pravidla pro nepovinné označování, bylo často příliš informací. To vedlo k paradoxu, že štítky označující hovězí maso poskytovaly současně příliš mnoho informací bez dostatečného vysvětlení, což ztěžovalo jejich pochopení,

- nepovinná označení nebyla obecně uváděna jako faktor, který má zásadní vliv na to, jak sami spotřebitelé popisují své nákupní chování[8],

- většina zúčastněných stran zdůraznila, že nařízení (EU) č. 653/2014 uvedlo pravidla pro nepovinné označování hovězího masa do souladu s obecnými pravidly pro označování potravin,

- v některých případech byly štítky s nepovinným označením používány pouze při prodeji *mezi podniky*,

- někteří maloobchodníci se obávali, že zjednodušení nepovinného označování v roce 2014 povede k rozšíření štítků s nízkou mírou záruky, že informace poskytované na štítku s nepovinnými údaji jsou pro spotřebitele objektivní, ověřitelné a srozumitelné, což by mohlo poškodit pověst odvětví. Jiní se domnívali, že se jedná o pozitivní vývoj: zjednodušení postupů umožňuje hospodářským subjektům rozvíjet poskytování nových doplňujících informací, které reagují na poptávku spotřebitelů.

4.2 VÝSLEDKY KONZULTACE S ČLENSKÝMI STÁTY

V rámci konzultace z roku 2018 zastupovalo 12 členských států, které vyplnily celý dotazník, více než 72 % produkce hovězího masa v EU. Výsledky lze proto pro situaci v EU považovat za významné a reprezentativní.

Dva členské státy (PT a SI) si po vstupu nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost ponechaly svůj vnitrostátní systém schvalování příslušným orgánem a kontrolu nepovinného označování hovězího masa třetí stranou.

Jeden členský stát (IT) systém zjednodušil: informace, které lze získat z oficiálního rejstříku a dokumentů, mohou hospodářské subjekty uvést přímo na štítku, zatímco použití dalších informací musí být sděleno příslušnému orgánu, avšak bez nutnosti formálního schválení.

Jeden členský stát (FR) uvedl, že i přes zjednodušení mnoho hospodářských subjektů nadále používá zadávací podmínky schválené před rokem 2014, jakož i kontroly nezávislým orgánem.

[8] K podobným závěrům se dospělo i ve **Studii spotřebitelského trhu o fungování trhu s masem pro spotřebitele v Evropské unii** (SANCO/2009/B1/010). Tato zpráva ukázala, že více než polovina spotřebitelů se při nákupu masa zaměřuje na tři klíčové aspekty: datum spotřeby/minimální trvanlivost (68 %), cena za kilogram (67 %) a celková cena (67 %). Při nákupu masa se 48 % spotřebitelů zaměřuje na zemi původu a 44 % na producenta, což jsou prvky uváděné v rámci povinného označování. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/meat-market-study-final-report_en_0.pdf.

Ostatní hospodářské subjekty přešly na jiné vnitrostátní nebo evropské systémy označování a kvality nebo zavedly soukromé systémy certifikace pro označování svých výrobků. Nové zadávací podmínky se již a priori nekontrolují a neschvalují.

Ve všech ostatních členských státech, které odpověděly na dotazník, byl systém oznamování zcela zrušen, jak stanoví nová ustanovení o nepovinném označování hovězího masa.

Jen velmi málo členských států[9] bylo schopno poskytnout informace o tržním podílu hovězího masa s nepovinnými informacemi před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost a po něm.

Podle hodnotící studie činil vážený průměr hovězího masa prodávaného v souladu se systémy nepovinného označování od roku 2014 v šesti zkoumaných členských státech (DE, FR, IT, ES, UK, IE) 23 % celkového množství hovězího masa, které bylo uvedeno na trh.

Je zajímavé, že členské státy s vysokým podílem masa uváděného na trh v rámci systémů nepovinného označování v dotazníku neuvedly významné změny. Rakousko odhaduje snížení využívání nepovinných údajů na 5 % (z 80–90 % masa uvedeného na trh před rokem 2014 na 75–85 % po uvedeném roce). Ve Švédsku tento podíl vzrostl z 90 na 95 %, zatímco Dánsko neuvedlo žádnou významnou změnu.

Hlavními informacemi, které byly v rámci systému nepovinného označování poskytnuty, byly plemeno a kategorie zvířat, jakož i region produkce a krmný a produkční systém.

Žádný členský stát nenahlásil obtíže s přechodem od předchozích pravidel pro nepovinné označování hovězího masa k novým zjednodušeným pravidlům.

Členské státy, které vyplnily dotazník, označily zjednodušení pravidel za hlavní pozitivum, přičemž 10 členských států z 12 uznalo, že nový systém zefektivnil pravidla tím, že ke schválení zadávacích podmínek již není třeba procházet všemi administrativními kroky podle předchozích pravidel. To vedlo ke znatelnému snížení administrativní zátěže příslušných orgánů.

Harmonizace s pravidly týkajícími se jiných druhů masa (vepřového, drůbeže, skopového a kozího masa) mělo podle států také pozitivní účinek, neboť důvody pro přísnější pravidla týkající se označování hovězího masa (krize spojená s BSE) již nejsou relevantní.

Členské státy také zdůraznily, že zjednodušená pravidla umožňují hospodářským subjektům rychle reagovat na požadavky trhu, zejména pokud bude nezbytné uvádět na štítky nové informace.

Za možný negativní důsledek nového systému označily tři členské státy (ES, AT, UK) zvýšené riziko nedodržení požadavků v důsledku zrušení kontrol nezávislým orgánem.

Tuto obavu však nepotvrzují údaje o kontrolách ani míra nesouladu zjištěná u nepovinného označování hovězího masa před vstupem nařízení (EU) č. 653/2014 v platnost a po něm. Mnohé

[9] DK, ES, AT, SE.

členské státy nebyly schopny poskytnout konkrétní údaje o kontrolách nepovinného označování, neboť údaje se shromažďují v souhrnné podobě společně s údaji o povinném označování. Čtyři členské státy (FR, IT, AT, PL) byly s to poskytnout podrobné rozčleněné údaje.

V prvních třech letech uplatňování nových pravidel (2015–2017) z průměrného procentního podílu případů nesouladu oznámených těmito čtyřmi členskými státy vyplynulo, že se míra nesouladu příliš nezměnila a že nový zjednodušený systém není rizikovější než předchozí.

Analýza posouzení předložených členskými státy ohledně předchozích a nových pravidel pro nepovinné označování hovězího masa – s použitím bodového systému v rozmezí od 1 (nejnižší hodnoty) do 5 (nejvyšší hodnoty) – ukázala, že členské státy hodnotily zjednodušení zavedené v roce 2014 celkově kladně.

Členské státy byly zejména požádány, aby poskytly posouzení těchto aspektů:

- účinnost systému — průměrný počet bodů: 3,7 před rokem 2014 a 3,5 po roce 2014. Členské státy nezaznamenaly v otázce účinnosti systému žádné podstatné rozdíly; nová pravidla jsou pro zajištění srozumitelných informací o označování pro spotřebitele i nadále účinná,

- spolehlivost systému — průměrný počet bodů: 4,0 před rokem 2014 a 3,5 po roce 2014. i přes mírné snížení průměrného počtu bodů vyplývá z výsledků členských států, že nový systém je téměř stejně spolehlivý jako systém předchozí. Kontroly prováděné příslušnými orgány zajišťují a zaručují dobrou úroveň důvěryhodnosti systému,

- složitost pro příslušné orgány — průměrný počet bodů: 4,2 před rokem 2014 (složitý a zatěžující) a 2,3 po roce 2014; v tomto případě byl rozdíl v posouzení před zavedením nových pravidel a po něm výrazný. Členské státy měly za to, že předchozí systém byl z administrativního hlediska poměrně složitý, zatímco nová pravidla složitost systému zmenšila,

- složitost pro producenty — průměrný počet bodů: 4,3 před rokem 2014 (časově náročný a zatěžující) a 2,1 let po roce 2014 (méně složitý a obtížný); rovněž v tomto případě došlo k výraznému snížení počtu bodů. Nový systém je vnímán jako mnohem méně složitý. Proces schvalování zadávacích podmínek a řízení celého systému byl pro hospodářské subjekty časově náročný a zatěžující,

- administrativní zátěž příslušných orgánů — průměrný počet bodů: 4,1 před rokem 2014 a 2,2 po roce 2014. předchozí systém byl považován za zatěžující; nový systém umožnil zátěž pro příslušné orgány přiměřeně snížit,

- administrativní náklady pro producenty: – průměrný počet bodů: 4,0 před rokem 2014 a 1,9 po roce 2014. snížení nákladů pro producenty po zjednodušení bylo vnímáno jako velmi významné. To souvisí se zrušením kontrol,

- schopnost správně informovat spotřebitele – průměrný počet bodů: 4,4 před rokem 2014 a 3,7 po roce 2014. zatímco předchozí i nový systém získaly v tomto ohledu vysokou hodnotu, mělo se za to, že předchozí systém podával spotřebitelům více informací. Jestliže se hospodářské subjekty vyhnou složitým schvalovacím postupům, mohou informace, které jsou považovány za důležité pro spotřebitele, poskytovat efektivněji.

Z konzultací členských států lze vyvodit, že provádění nového systému na administrativní úrovni považují za uspokojivé.

4.3 VÝSLEDEK KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

Z hodnocení pravidel EU pro označování hovězího masa z roku 2014 [7] vyplývá, že ani povinné ani nepovinné označování hovězího masa nehraje rozhodující úlohu při oživování trhu s hovězím masem po krizi spojené s BSE, ačkoli oba systémy přispěly k posílení důvěry spotřebitelů v hovězí maso.

Názory zúčastněných stran, pokud jde o užitečnost předchozího systému nepovinného označování hovězího masa při podpoře trhu po krizi spojené s BSE, se liší.

Zatímco odvětví se domnívalo, že systém bude sehrávat určitou úlohu při řešení ztráty důvěry spotřebitelů v důsledku krize spojené s BSE, maloobchodníci na to měli jiný názor.

Názory zúčastněných stran se však sešly v jednom bodě: ve vztahu k nepovinným informacím pro spotřebitele již neexistují pádné důvody pro rozlišování hovězího masa a jiných druhů masa a potravin.

Zúčastněné strany popsaly předchozí pravidla týkající se nepovinného označování hovězího masa jako zatěžující, nákladné a nepřiměřené, zejména kvůli dlouhému a složitému procesu přípravy, schvalování a kontroly příslušných zadávacích podmínek.

Podle názoru zúčastněných stran si spotřebitelé nebyli vědomi toho, že by se v souvislosti s nepovinným označováním na hovězí maso vztahovala ve srovnání s jinými potravinami odlišná pravidla, a proto nepovinné označování nebylo hlavním diskriminujícím faktorem při nákupním chování spotřebitelů.

Pokud jde o možné obtíže, s nimiž se hospodářské subjekty setkávaly při adaptaci na pravidla z roku 2014, zúčastněné strany neuvedly žádné problémy. Spíše naopak: čtyři zúčastněné strany odpověděly, že své marketingové strategie nemusely přizpůsobovat, a tři zúčastněné strany uvedly, že zaznamenaly pozitivní dopad na své obchodní strategie.

Zúčastněné strany, které zaznamenaly pozitivní dopad, se zejména domnívaly, že nová pravidla umožnila větší flexibilitu ve výrobním řetězci, a tím rychlejší rekci na tržní příležitosti a požadavky.

Z analýzy posouzení předložených zúčastněnými stranami jasně vyplynulo, že nový systém je stejně spolehlivý jako předchozí systém (průměrný počet bodů získaný v této souvislosti: 4,1 před rokem 2014 a 4,0 po roce 2014), což umožnilo dosáhnout významných výsledků, pokud jde o:

- účinnost systému — průměrný počet bodů: 2,8 před rokem 2014 a 4,5 po roce 2014; tento systém je nyní vnímán jako účinnější,

- složitost a administrativní zátěž pro příslušné orgány a producenty — průměrný počet bodů: 4,4 před rokem 2014 a 2.4 po roce 2014 ve vztahu ke složitosti pro příslušné orgány a 4,3 před rokem 2014 a 2,3 po roce 2014, pokud jde o složitost pro producenty. Podle názoru zúčastněných stran došlo k výraznému snížení složitosti systému pro příslušné orgány a producenty,

- administrativní zátěž příslušných orgánů — průměrný počet bodů: 4,4 před rokem 2014 a 2,4 po roce 2014; zúčastněné strany považovaly administrativní zátěž příslušných orgánů podle předchozích pravidel za vysokou a v novém systému za středně vysokou, především kvůli kontrolám,

- administrativní náklady pro producenty — průměrný počet bodů: 4,1 před rokem 2014 a 2,5 po roce 2014; nový systém umožnil snížení nákladů producentů. Je třeba poznamenat, že rozsah tohoto snížení považovaly příslušné orgány za důležitější než zúčastněné strany,

- schopnost správně informovat spotřebitele – průměrný počet bodů: 3,1 před rokem 2014 a 4,1 po roce 2014; Podle názoru zúčastněných stran byl nový systém považován za vhodnější pro poskytování správných informací spotřebitelům.

Analýza odpovědí poskytnutých zúčastněnými stranami v dotazníku jasně ukázala, že zjednodušení zavedené v roce 2014 mělo na odvětví pozitivní dopad.

5. ZÁVĚRY

Zjednodušení zavedené nařízením (EU) č. 653/2014 stanoví sladění s horizontálními pravidly stanovenými v nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.

Kromě nepovinného označování hovězího masa, které se nyní řídí horizontálními pravidly ve všech členských státech, se ve čtyřech členských státech zachovala některá vnitrostátní specifika. Portugalsko a Slovinsko si zachovaly úplný vnitrostátní systém oznamování a kontroly, Itálie zjednodušila vnitrostátní systém a ve Francii pokračuje řada hospodářských subjektů v používání zadávacích podmínek schválených před rokem 2014 včetně kontrol nezávislým orgánem.

Členské státy a zúčastněné strany zhodnotily dopad zjednodušení celkově kladně. Příslušné orgány a hospodářské subjekty se při zavádění nových pravidel na administrativní a provozní úrovni nesetkaly s žádnými obtížemi.

Většina respondentů hodnotila nová pravidla kladně, což umožnilo dosáhnout zjednodušení, harmonizaci s jinými odvětvími, snížení administrativní zátěže a zlepšení schopnosti hospodářských subjektů reagovat na poptávku spotřebitelů, aniž by došlo k problémům na úrovni obchodu uvnitř EU nebo narušení účinnosti a spolehlivosti systému.

Někteří respondenti uvedli, že existuje riziko častějších případů nesouladu, avšak neposkytli podpůrné důkazy, které by to potvrzovaly. Analýza dostupných údajů o míře nesouladu před zavedením nových pravidel a po něm ukázala srovnatelné úrovně nesouladu.

Na základě analýzy provedené během předchozích hodnocení a odpovědí na dotazníky, které poskytly členské státy a zúčastněné strany, se Komise domnívá, že zjednodušení systému nepovinného označování hovězího masa podle nařízení (EU) č. 653/2014 funguje uspokojivě a stávající ustanovení o nepovinném označování hovězího masa není třeba přezkoumávat.